

Jaap Meijer

Tien joodse gedichten

Ypse Fecit - Deventer

NRO van Nieuw

GETEKEND

GETEKEND

van de heer de heer

14 april 1942-29 april 1992

Ypsilanti, Dinsdag

Saul van Messel

Op 29 april 1942 moesten de woondaters van de Joodse Raad van 4 uur bij 33 Hauptsturmführer Aue der

GETEKEND
tien joodse gedichten

29 april 1942/29 april 1992

Art. 1 (1) Een Jood die zich in het openbaar vertoont, moet een Jodenster dragen.

Art. 1 (3) De Jodenster bestaat uit een zwart getekende driehoekige ster uit gele stof ter grootte van een handpalm met het zwarte opschrift 'Jood'. Deze moet zijdehoog en vast veggewand op de linkerkaas ter breedte van het kledingstuk gedragen worden.

Uit: J. Pruser *Ondergang I* pag. 220.

Na vijftig jaar

Op 29 april 1942 moesten de voorzitters van de Joodse Raad om 4 uur bij *SS-Hauptsturmführer* Aus der Fünten komen om daar kennis te nemen van de nieuwe Duitse maatregel. Zijn officiële tekst vindt men in het op 9 mei 1942 verschenen nummer van de *Beschikkingen van de Commissaris-Generaal voor de Openbare Veiligheid en Hogere SS- en Politieleider*, en wel in bekendmaking nr. 13 over de kentekening van de Joden in Nederland, gedateerd 27 april, gepubliceerd 29 april en door Rauter ondertekend. Voor ons van belang zijn alleen de volgende bepalingen:

Art. I (1) Een Jood die zich in het openbaar vertoont, moet een Jodenster dragen.

Art. I (3) De Jodenster bestaat uit een zwart getekende zespuntige ster uit gele stof ter grootte van een handpalm met het zwarte opschrift 'Jood'. Deze moet zichtbaar en vast opgenaaid op de linkerkant ter borsthoogte van het kledingstuk gedragen worden.

Uit: J. Presser *Ondergang I* pag. 220.

nota

*tijdens de nacht
presenteerde mijn droom
de rekening
aan een verleden*

*dat niet wilde
betalen omdat
het nog altijd
niet was verteerd*

toegift vooraf (1969)

*in de tulpstraat
ontmoette ik
28 april 1942
een joodse jongen
die één dag
voordat het officiëel
in de dagbladen
werd verplicht gesteld
al een jodenster droeg*

*hij ging er
geen uur later
de gaskamer om in*

sternstunde

*eenmaal een ster
te hebben gedragen
dat nemen ze me
nooit meer af*

*dat niet wijk
veralen onder
het oog wijf
ure was verward*

voor licht
in de rosmant
Al sommo
25 april 1947
een Joaze Jozua
de kin nag
voort het oeffel
in de huphant
wand wijfhet gend
in een Jozua dreeg
is gong
geen van jaar
in gendert om in

festspiele salzburg (1969)

een felle vrouw

kijkt me aan

waaren al

instinctief voel ik

of mijn jodenster

wel goed zit

ook vandaag

nog goed

die moet

"de jodenster"

de jodenster

de jodenster

de jodenster

de jodenster

de jodenster

de jodenster

de jodenster

"bitte vorsicht"

*in de garderobe
van mijn droom
controleer ik
mijn syndroom:*

*de J in mijn pas
de ster op mijn jas*

indrukken

*de moeten van
mijn jodenster
dateren al
van eeuwen her*

*ik voel hem
ook vandaag
nog goed
die moet*

ommelanden/mei 1946

*herinneringen her en der
maar ik werd uitgeroeid
één gele jodenster
het koolzaad bloeit*

maiden/ni

de maiden ab
vadershoof rijen
in vadershoof
het vadershoof

de maiden joden
de maiden joden

de maiden joden
de maiden joden
de maiden joden

de maiden

aivege risjes

*taikns wazn hier overneudn
jeudn haitn aaltied jeudn*

mit of zunder steern

*mor wie haar joe geern
dat duur ik sweern*

*goat der mor bie stoan
en reern*

risjes: maatschappelijk antisemitisme
(jiddisj)

jeude

gele steern

dien swaarde streepm

steekn mien woorn oet

as weepn

weepn: wespén (gronings)

met stille trom

*een monument van eeuwen her
verlaat ons straks door simpele dood:
de laatste drager van de gele ster
een doodgewone oude jood*

finis

*de toekomst
laat schaduwen achter
in mijn verleden*

kolofon

Tien joodse gedichten werd in mei 1992 uitgegeven, door uitgeverij Ypse Fecit te Deventer gezet uit de 10 punts Times en gedrukt op Roman druk, in een oplage van 75 exemplaren. De gedichten werden eerder gepubliceerd.

Deze bundeling wil herinneren aan het feit dat vijftig jaar geleden het dragen van de *Jodenster* verplicht werd gesteld.

Deventer, mei 1992
Ypse Fecit